Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК XC. Ч. 65. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го КВІТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 8, 1983 No. 65 VOL. XC.

В АВСТРАЛІЇ ЗГОРІЛА ПЛАСТОВА ОСЕЛЯ

Мельбурн, Австралія. — В часі великих пожеж, що навістили частину Австралії у місяці лютому ц.р. згоріла відома пластова оселя „Сокіл" у стейті Вікторія. Посуха, спека і вітри, швидкості понад 100 км були причиною цього нещастя, якому не було сили запобігти.

Протягом кількох годин пластуни втратили все що збудували і підготовили на протязі 24-ох років, в яких пластова молодь таборувала кожного літа на цій оселі. Згорів новий будинок Таборової Команди з цілим влаштуванням, який збудували члени Пластприяту, великий магазин і будинок, в якому переховувався таборовий та спортовий виряд, три санітарні будинки. З будинків першої допомоги і приміщення для кухонної обслуги залишилися лише камінні східки і стирта попелу. Всі водопроводи, внутрішнє телефонічне сполучення, разом з централею, всі шатра,пішли з вогнем.

Розкішні сосни, ясени та дуби, що їх на своїй оселі садили пластуни, зовсім обсмалені, а дерева і пеньки тліли ще тиждень після пожежі. Кругом басейну лежали мертві звірята.

Вістка про пожежу на „Соколі" рознеслася блискавкою і скоро після того на місце оселі з'їхалися цілі родини та потрясені розглядали руїну, яка залишилася на всіми улюбленому місці таборування. Об'єднані тим нещастям пластуни рішили негайно взятися до відбудови своєї оселі, щоб привести її до давнього вигляду і дати можливість пластовій молоді знову на ній таборувати. Пластуни з питомим їм оптимізмом вірять, що переведуть відбудову своїми руками, але з матеріяльною поміччю цілої української громади в Австралії та у вільному світі. Вони надіються, що вістка про це рушить українських пластунів і їх приятелів і на американському континенті та що вони поспішать з допомогою пластунам в Австралії.

ПРИРЕКЛИ НА СМЕРТЬ Е.М.ОХРИМЮКА

Кабуль, Афганістан. — Щоденник „Новое Русское Слово" інформує у виданні з 31-го березня ц.р., що афганські повстанці розстріляли совєтського геолога, голову більшої групи вчених, що їх вислала совєтська влада до окупованого Афганістану, Е. М. Охримюка, за всіма правдоподібностями українця по національності.

Е.М.Охримюк

Історія з Охримюком розпочинається так: повстанці з групи Гізбі Іслямі, командиром якої є Маляві Юнас Галес, захопили 14-го вересня 1981 року Е. Охримюка в полон таки в середмісті столиці Кабулю. Повстанці надіялись, що їм вдасться виміняти його за своїх людей, що попали в полон до комуністів, і тому його не розстріляли зміюця, що вони практикують дуже часто, щоб не возитись з полоненими. Тому вони започаткували переговори з представниками Міжнародного Червоного Хреста, яких вони повідомили про Охримюка.

Очевидно, Червоний Хрест увійшов в безпосередній зв'язок з афганським урядом Бабрака Кармаля, а також з офіційними військовими совєтськими чинниками, але ті не відповідали нічого і не реагували на інформацію. Тоді повстанці наказали Охримюкові самому писати листи до совєтських чинників. Він, рятуючи своє життя, написав листи до совєтського амбасадора в Афганістані Ф. Табєєва, агентства ТАСС в тій країні, до голови Ради Міністрів СССР Ніколая Тіхонова і голови Верховної Ради і генерального секретаря ЦК КПСС Леоніда Брежнєва. Табєєву Охримюк писав: „Вже 70 діб минуло, як я опинився в полоні і цілком не знаю, яка чекає мене доля. Дуже мені жаль, що за ввесь цей час ніхто не міг вглибитись в моє положення і не передав для мене ані слівця до Міжнародного Червоного Хреста... Кожне слово для мене під теперішню пору було б бальзамом".

Ні на одного листа Е. Охримюк не отримав жадної відповіді. Уряд СССР не зробив жадних заходів,щоб якось рятувати свого громадянина, а наставник Б. Кармаль мав тільки заявити: "Що зробимо, війна є війною, а росіян тут багато..."

Переконавшись, що ніякі переговори не принесуть успіхів, повстанці, щоб не возити зі собою совєтського полоненого, розстріляли його при найближчій нагоді. Виглядає, кажуть політичні спостерігачі, що совєти самі прирекли на смерть свого громадянина.

Розглядатимуть майбутнє української спільноти

Ню Йорк, Н.Й. — Тут в приміщеннях Українського Інституту Америки, при 2 Схід, 79-ій вул., відбудеться в суботу, 9-го квітня ц.р., о год. 5:30 по полудні, панель на тему майбутньої української спільноти п.н. „Що далі?"

У дискусії доповідачами будуть ред. Анатоль Камінський, який говоритиме про відношення діяспори до дійсности в Україні; ред. Іван Кедрин, який представить український еміграційний світ і його перспективи, та д-р Богдан Цимбалістий, який розгляне політичну культуру української громади.

Цей дискусійний вечір влаштовує Спілка Українських Журналістів Америки, а модератором його буде голова СУЖА ред. Ольга Кузьмович.

З МОСКВИ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що в Ленінграді були засуджені на тюремне ув'язнення і заслання дві особи за „розповсюдження фальшивих і наклепницьких матеріялів" про Совєтський Союз. ТАСС називає Ростислава Євдокімова, 35 років, і 37-літнього Вячеслава Доліліна, які були арештовані після того, як совєтські митні органи знайшли в багажі поводчанів СССР чужинців, їх антисовєтські твори.

ЗГАДАЙМО САМІ ТА ПРИГАДАЙМО ІНШИМ

ЗВЕРНЕННЯ КРАЙОВОГО ГРОМАДСЬКОГО КОМІТЕТУ В ЗСА ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЖЕРТВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ В 1932-33 РОКАХ

Українці!

Цього року минає півсторіччя з того часу, коли-то в 1932-33 роках російський комуністичний окупант України виморив плянково зорганізованим Великим голодом, цілеспрямованим для знищення національно-державних стремлінь українського народу, понад сім мільйонів наших братів і сестер, вікових господарів тієї „медом і молоком текучої" землі, чоловіків, жінок і дітей.

У 50-річчя одного з найбільш трагічних періодів нашої історії нашим святим обов'язком є згадати самим цю пресумну річницю і довести її до відома нашого неукраїнського оточення, щоб в той спосіб ще раз пригадати народам вільного світу відвічне плянове стремління Москви знищити стрижінь українського народу.

Українці у вільному світі, а особливо ми, українці в ЗСА, що становимо найбільшу українську громаду, маємо священний обов'язок згадати самим та пригадати іншим той найбільший і найжорстокіший в історії людства пляново переведений голод. Ще живуть серед нас свідки того страшного злочину Москви і їхні нащадки і вони ще можуть скласти про цей злочин свої свідчення. Саме з ініціятиви живих свідків Великого голоду, зорганізованих у Демократичному Об'єднанні Бувших Репресованих Українців у Совєтах (ДОБРУС), уже п'ять років тому був створений в Осередку Української Православної Церкви в ЗСА Загальногромадський Комітет, у продовженні якого, за ініціятивою та закликом Блаженнішого Митрополита Мстислава, представників численних крайових організацій, під покровом Українських Церков,оформили в дні 29-го січня 1983 року Крайовий Громадський Комітет.

Виконуючи покладене на нього завдання, Крайовий Громадський Комітет намітив ряд акцій і завдань, про які хоче поінформувати українську громаду:

1. Усі приготовляємося до якнайчисельнішої участи у вселенському молитовному здвизі-поминках Української Православної Церкви у Провідну Неділю, 15-го травня 1983 року, в Осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку, Н.Дж., та в усіх місцевих церквах у ЗСА.

2. Крайовий Громадський Комітет підготовляє всекрайову загальногромадську демонстрацію у Вашінгтоні в неділю, 2-го жовтня 1983 року, до участи в якій закликає всіх українців у ЗСА.

(Продовження на ст. 3-ій)

В Америці

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Ройтерса інформує, що швайцарський суд засудив американську громадянку Александру Лінколн, яка довший час мешкала у тій країні, на 10 тижнів умовного ув'язнення за шпигунство в користь Лівії. Вирок суду був винесений два тижні тому, але швайцарський закон забороняє оголошувати вирок, щоб таким чином дати можливість засудженому внести апеляцію до вищої судової інстанції.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН вніс до Конгресу новий законопроєкт, який передбачає покарання псевдо-друзів ЗСА, які торгують недозволеними на вивіз товарами з комуністичними країнами, допомагаючи їм тим самим здобувати модерну технологію, яку Москва і її сателіти пристосовують для військових цілей. Новий законопроєкт давав би право Адміністрації накладати санкції на таких двосторонніх „торговців". Політичні спостерігачі кажуть, що законопроєкт не є новий, він є тільки новою версією вже існуючого закону контролі над експортом.

ПРИЇХАВШИ ДО ВАШІНҐТОНУ на засідання представників Організації Американських Держав, міністер закордонних справ маленької держави-острова Гренади, Юнісон Вайтман, заявив, що в Маямі на Флориді, нібито за згодою федерального Уряду ЗСА, вишколюються військово „контрреволюціонери", еміґранти з Гренади для того, щоб одного дня зробити висадку на острові і усунути силою теперішній уряд. Розмовляючи з кореспондентами, згаданий міністер сказав, що підготова до „інвазії" вже, мовляв, добігає до кінця. Очевидно, офіційні чинники Білого Дому назвали закиди Вайтмана безпідставними і провокативними.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН вчдав адміністративне зарядження про продовження переговорів між профспілками і Радою транспорту і тим самим перешкодив у заповідженому страйку залізниць на Лонг Айленді. Адміністрація у Вашінґтоні робить також заходи, щоб припинити страйк нюйоркських підміських поїздів Метро-Норт і для цього покликала окрему комісію. Поінформовані особи кажуть, що віднова страйку залізничних працівників, зокрема кондукторів і машиністів, грозить також Ню Джерзі. Як відомо, страйк в Ню Джерзі закінчився минулого понеділка.

ДЕМОКРАТИ В АЛАБАМІ не робитимуть жадних заходів, щоб позбутися з посту губернатора Джорджа Воллеса, який в останньому часі дуже підупав на здоров'ї і не може більше повністю виконувати своїх функцій. Політичні спостерігачі пояснюють цю толеранцію партії тим, що Воллес все ще дуже популярний в стейті і хто б не виступив проти нього програє вибори і може перекреслити свою політичну кар'єру.

КЕННЕТ ЕЙДЛЕМАН все ще має підтримку президента Роналда Реґена, який найменував його на голову роззброєневої комісії, не зважаючи на застереження обидвох палат Конгресу і деяких співробітників, які від часу седіння Ейдлемана в Сенаті дуже охололи до його особи. Також в Державному департаменті воліли б, щоб Президент замінив його іншою особою і тим самим полагодив цю справу.

КОРЕСПОНДЕНТИ АКРЕДИТОВАНІ у Білому Домі жартома говорять, що Джан Геррінґтон, новий шеф персоналу, не мав великих труднощів у підшуканні нової особи для Департаменту справедливости за 64,000 долярів річної платні. Він, за згодою співробітників, найменував на цей пост свою дружину.

КУБА „ЕКСПОРТУЄ" НАРКОТИКИ ДО ЗСА

Вашінгтон. — Офіційні речники Федеральної Служби Інвестигацій (ФБІ) повідомили, що її берегова сторожа притримала більший моторовий човен, який з великою швидкістю гнався в сторону Флориди. На покладі човна знайдено 2,500 фунтів маріхуани. Людина, яка управляла човном Маріо Естебес Гонзалез, був заарештований службовцями прибережної сторожі і обвинувачений у перевезенні великої кількости наркотиків. При переслуханні Гонзалез признався, що він є агентом кубинської розвідки і належав до групи, яка зумисне насичувала американські ринки різного роду наркотиками, щоб таким чином розкладати американську молодь. Він жив під прибраним прізвищем в Маямі, Флорида, і тільки час-від-часу вїжджав до Куби по новий „товар". Згідно з його свідченням комуністична Куба зорганізувала цілу сітку відбирачів наркотиків різного типу: маріхуани, кокаїни тощо і доставляли їх зокрема до Ню Йорку, стейту Ню Джерзі, Флориди і в інші стейти.

Гонзалез розказав службовцям ФБІ, що над цією „торгівлею" працює більше як 3,000 агентів Куби, які перейшли відповідний вишкіл в Гавані. Вони були вислані до ЗСА разом із 125 тисячами кубинців, що їх Кастро позбувся в 1980 році. Одною з причин розбудови тієї „торговельної" сіт ки було здобути тверду закордонну валюту, яку опісля Кастро використовував для „експорту революції" до інших латиноамериканських країн і для підривних акцій в ЗСА. Ричард Ґреґорі, керівник секції поборювання наркотиків в Департаменті справедливости, заявив, що інформації здобуті від Гонзалеза „є дуже цінні і важні". Інформації відносяться не тільки до наркотиків, але охоплюють також інші ділянки, про які ФБІ тільки здогадувалося.

В НЮ ДЖЕРЗІ РОЗПОЧАВСЯ ПРОЦЕС ПРОТИ ЛИТОВЦЯ

Нюарк, Н.Дж. — У вівторок, 5-го квітня ц.р., тут розпочалася судова розправа проти литовця-пенсіонера Юозаса Кунгиса, якого Департамент справедливости, зглядно Бюро спеціяльних інвестигацій Ричарда Аллена, яке шукає за воєнними злочинцями, обвинуватило в нелегальному в'їзді до З'єднаних Стейтів Америки, бо він не подав правдивих інформацій про свою особу в аплікації на перебування в ЗСА.

Згідно з обвинуваченням Департаменту справедливости Ю. Кунгис, по фаху зубний технік, допомагав німцям під час Другої світової війни винищувати жидів і співпрацював з німецьким гестапом під час того, як 2,000 жертв зігнали до призначеного на смерть місця і пізніше розстріляли. Обвинувачення проти підсудного висунули в першу чергу окупаційні московські власті в Литві, пересилаючи до Департаменту справедливости відповідну кількість „документації". В офіційному повідомленні про процес так і говориться, що американським судовим чинникам допомагали совєтські речники в Литві. Головним обвинувачувачем Кунгиса є 66-річний литовець Юозас Крюнас, зізнання якого зфільмовано в Литві. Але Крюнас, який признався, що він теж брав участь в тій акції і стріляв жидів, не міг зізнати Кунгиса з фотографії, що йому показали американські прокуратори.

Федеральний окружний суддя Дикинсон Р.Дебевойс заявив, що процедура процесу триватиме приблизно два тижні. Оборонець підсудного адвокат Роберт Віл ліямсон заявив, що його клієнт не має нічого спільного з вбивством жидів, навпаки він сам був переслідуваний гестапом за патріотичну діяльність.

Вбивство могло бути причиною масового видалення совєтських „дипломатів"

Париж, Франція. — Рішення Франції видалити 47 совєтських офіційних осіб з Франції зосередило увагу на загадковому вбивстві 15-го лютого цього року французького офіцера контррозвідки.

Офіційні особи французької розвідки і дипломати заявили, що нова інформація вказує на можливість, що вбивство полковника Бернарда Ната було виконане подвійним агентом. Як повідомляють репортери, полковник Нат був пов'язаний з розвідчою роботою в Італії і допомагав постачати інформацію італійським властям про зв'язок болгарської розвідки із замахом на Папу Івана Павла II 13-го травня 1981 року.

Полковник Нат був також пов'язаний з постачанням інформації італійцям, яка привела до арешту відомого совєтського агента Віктора Проніна, який нібито працював у совєтському агентстві летунської лінії Аеро флот у Римі. Пронін арештували декілька днів перед смертю полковника Ната.

Інші офіційні речники вказали на можливість існування зв'язку між арештом минулого тижня 25-літнього французького архіваря Патріка Ґеріє за промислове шпигунство.

Повідомлення французької преси говорять, що полковник Нат розкрив особу подвійного агента, і який потім вбив його, або розкрив додаткові відомості про спробу вбити Папу, що також могло причинитися до його вбивства.

Арештований Ґеріє фотографував промислову і технологічну документацію і передавав її совєтським „дипломатам", яких французька поліція назвала ще в п'ятницю агентами КГБ.

В Ізраїлі зростають внутрішні напруження

Єрусалим, Ізраїль. — Після 35 років побоювань і тривог з огляду на зовнішню арабську небезпеку, перед Ізраїлем появилася тепер нова загроза внутрішнього порядку: небезпека злиднів, дискримінації та етнічних напружень між самими ізраїльтянами.

Жидівське 3,5-мільйонове населення Ізраїля глибоко поділене етнічно, за майном, освітою і культурною спадщиною. Таке невідрадне положення привело до соціяльної пропасті, як це називають в самому Ізраїлі, що сильно підриває спаяність, з якою Ізраїль колись протистояв спільному зовнішньому ворогові.

(Продовження на стор. 3)

ЛІДІЯ ВАЩЕНКО ПРИЇХАЛА ДО ВІДНЯ

Лідія Ващенко

Москва. — Пресове агентство Юнайтед Пресс Інтернешенел повідомляє, що Лідія Ващенко з Черногорська в Сибірі, п'ятидесятниця, яка разом з родиною просиділа чотири роки у підвалі американської амбасади в Москві домагаючись виїзду за кордон, отримала право виїзду до Ізраїля, заявили члени її родини.

„Вона тепер знаходиться в дорозі до Москви, — заявила її сестра Люба, — і не має навіть сумніву, що Лідія поїде до Ізраїля, країни, яку вона і ми всі любимо і до якої хотіли їхати ще 23 роки тому". У середу, 6-го квітня, приїхала до Відня, Австрія, не побачившись із своєю родиною в амбасаді ЗСА.

Як відомо, Лідія Ващенко покинула приміщення амбасади і якийсь час перебувала виснажена голодом у шпиталі. Зі шпиталю повернулася до Черногорська, бо, згідно з поясненням совєтських офіційних чинників, тільки з рідної місцевості можна старатися про виїзд за кордон. В 1978 році Л. Ващенко, її батьки, дві сестри і двоє сусідів, продістались до амбасади ЗСА і вони досі там перебувають.

У світі

ПОНАД 1,000 СЛУЖБОВЦІВ чоловіків столиці Індії Ню Делі роздягнулися до підштанців взявши одяг під руку, пройшли вулицями столиці приблизно дві милі на знак протесту проти поганого одягу, який видала їм цивільна служба Індії. Протестуючі вимагали заміни їм униформу, яка нагадує одяг, пропагований Могандусом Ганді, на одяг з кращого матеріялу.

ЧІ ҐУЯН, ДИРЕКТОР ВІДДІЛУ інформації міністерства закордонних справ Китаю, обвинуватив у вівторок, 5-го квітня, ЗСА у створенні „важкого інциденту" наданням політичного азилю" китайській тенісистці Ґу На. Він заявив, що таке рішення пошкодить спортовим і культурним обмінам і відносинам взагалі між двома країнами. Чі також сказав, що Китай подасть ще формальний протест урядові ЗСА.

ДИПЛОМАТИЧНІ КОЛА і афганські повстанські джерела повідомили у вівторок, 5-го квітня, зі столиці Індії Ню Делі, що на північ від Кабулю, столиці Афганістану, лявіна знищила міст і совєтські військові сторожеві пости, які охороняли міст, вбиваючи при тому невизначене число вояків.

У БРАЗИЛІЙСЬКОМУ ДРУГОМУ по величині місті Сао Пауло вже другий день відбувалися демонстрації проти економічних умов у країні: безробіття і високого рівня коштів життя. Крім протесту, товпи народу кидалися на крамниці і грабували їх. Поліція намагалася розігнати натовп. Покищо не встановлено розмірів заподіяної шкоди.

ШІСТЬ ОЗБРОЄНИХ грабіжників, скориставши з Великодніх свят, ограбували компанію соціяльного забезпечення в Лондоні, забравши понад 7,5 мільйона долярів, побивши тим самим британський рекорд забраних грабіжниками грошей готівкою. Рекордом дотепер вважалось пограбування в 1963 році поштового поїзду з 6 мільйонами готівкою.

ЗАХІДНІ КОРЕСПОНДЕНТИ повідомляють з Бангладешу, що ця на перший погляд потопаюча в зелені країна процвітає так, як процвітає її природа, але в дійсності ця найгустіше заселена країна світу постійно голодує. У зв'язку з швидким ростом населення і відсталим сільським господарством на цю країну неминуче насувається ще гостріша проблема прохарчування. Територія Бангладешу приблизно дорівнює території стейту Висконсин, але на ній живе понад 95 мільйонів мешканців. „Я думаю, що ми можемо уникнути голоду і голодної смерті", — сказав М.Р. Хан, демограф-дослідник з Бангладешського університету дослідження розвитку, маючи на увазі збільшення виробництва продуктів харчування, контролю над кількістю народжень і зовнішню допомогу, яка досягла 13 більйонів долярів за останні 10 років.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ ОН повідомили у вівторок, 5-го квітня, що Іран і Ірак прийшли до порозуміння відносно співпраці у справі припинення витікання ропи з ушкоджених нафтових джерел і очищення великих просторів Перської затоки від розлитої там ропи. Попередня угода, яку виробили представники ОН на вимогу прибережних країн Перської затоки, не закликає до формального припинення вогню у війні між Іраном і Іраком, а тільки до припинення воєнних дій в районі ремонтних робіт або в районі очищення морської поверхні. Кожна із воюючих сторін побоюється, що припинення вогню чи перемир'я може бути використане протилежною стороною для покращання своїх воєнних позицій.

У наступному числі Українського Тижневика:

In The Weekly, April 10:

- Symposium on the Great Famine of 1932-33 held in Montreal.
- Lidia Vashchenko allowed to emigrate.
- Dissident profile: Mykola Pohyba.
- Ukrainians in the sport of curling.
- Ukrainian pro hockey update, Panorama, Sounds and views — and more.

READ THE UKRAINIAN WEEKLY
ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Людина і космос

Від 1957 року, коли то Совєтський Союз здивував світ, випустивши в космос свого „Спутніка" — досліди над сферичним простором зробили гігантський поступ. Коли СССР „наздігнав і перегнав" Америку в перегонах у зброєнні, перевищивши американський арсенал щодо різних родів зброї, особливо ракетної, то в ділянці космічних дослідів Америка таки „наздігнала і перегнала" Совєтський Союз. Проте — ці „перегони" у досліджуванні тайн всесвіту, таки куди шляхетніші, як перегони у здобуванні щораз страхітливіших родів вбивчої зброї.

У понеділок, 4-го квітня 1983 року, зараз після Великодньої неділі за новим стилем, вилетів у всесвіт з американської сферичної бази у Кейп Канавералі на Фльориді новий космічний корабель, чудо техніки й новий доказ невтомности людського духа. Цим разом — це „Челленджер" — по нашому „Виклик". З уваги на Великодні свята і після того з уваги на несподівані сильні вітри — припізнено відлет „Челленджера". Але в минулий понеділок, в годині 1:20 по полудні відбулося „рахування вниз" — за традицією всіх таких літаків, і той рахунок пішов так само гладко, як гладко і маєстатично піднісся вгору „Челленджер".

Перший американський астронавт у космосі переводив свій лет у 1961 році. У 1969 році американські астронавти проходжувалися по Місяці. Були вже й спільні американсько-совєтські лети і зустрічі в космосі, висилано туди космічні кораблі без людської залоги. Існує уже довгенька хроніка тих усіх летів, бо досліджування космічного простору не припиняється без уваги на всі турботи, що їх мають і Америка і Совєтський Союз.

Цим разом „Челленджер" везе аж чотирьох астронавтів. Їх командиром є Пол Вайц, а в його супроводі є Карол Бобко (певне слов'янського роду), Сторі Масґрейв і Доналд Пітерсон. Їхні імена будуть вписані в книгу тих усіх мужів, які доказували, що немає меж для праці, придумливости, наполегливости і відваги людських істот, які народилися на Землі, але змагають до пізнання всесвіту. Ввесь світ бажає цим найновішим героям щасливої подорожі і щасливого повороту на Землю з новими осягами науки.

КРАЙОВА КОНФЕРЕНЦІЯ американських єпископів, не зважаючи на звернення урядових чинників, оголосила остаточну версію пастирського листа, в якому засудила нуклеарну політику ЗСА, закликаючи рівночасно вірних до нових ініціятив і акцій для зупинення озброєння і припинення перегонів в продукції нуклеарної зброї. Адміністрація президента Роналда Реґена апелювала кілька разів до американських єпископів змодефікувати звернення, над яким остаточне голосування відбудеться в травні ц.р. Речники Римо-Католицької Церкви в ЗСА твердять, що вони внесли деякі нові елементи, в текст послання, взявши до уваги побажання Білого Дому.

Володимир Левенець

МАДРИД і СОВЄТСЬКИЙ „КОДЕКС МИРУ"

Безплідна конференція у Мадриді для справ безпеки і співробітництва в Европі, в якій беруть участь представники 35-ох держав сигнаторів Гельсінкської Угоди і яка ось уже третій рік обмежується тільки до взаємних обвинувачень, нагадує нам радше якусь трагіфарсу, як поважні розмови речників політичного світу, які репрезентують велику частину високорозвинених культурно і індустріяльно країн. Очевидно, комуно-московські імперіялісти і їхні сателіти зручно використовують ситуацію, яка там витворилась, а головно настанову тих політиків, які, не зважаючи на совєтську загрозу, авантюрницьку політику, інвазію на Афганістан, інфільтрацію Москви в країнах Африки, Азії, Европи тощо вірять у відродження політики детанту, привернення „добрих часів" і відродження оптимістичних настроїв, які хвилево постали були після підписання Гельсінкських документів.

Тоді, коли на Заході за малими винятками благоденствували і писали про народження „нової ери" та можливість співіснування побіч себе двох систем — капіталістичної і соціялістичної, про „корисні зміни в СССР", „лібералізацію режиму", — в СССР натомість приготовлялись до нових зброєневих п'ятирічок, авантюрницьких льокальних воєн, розхитування загальної хвилі пацифістичних організацій і взагалі послаблення Заходу політично, економічно, мілітарно і морально. Зрештою кремлівські лідери розглядали Гельсінкські Угоди з цілком інших позицій, позицій політичного маневру і практичних користей, бож Угоди леґалізували сучасний політичний стан, тобто совєтські загарбання під час Другої світової війни. А проблеми так званого третього кошика і права людини? Ніхто й не думав їх реалізувати чи притримуватись в СССР, доказом чого були пізніші арешти, засуди, вивози, заслання, замикання усіх без виїмку інакодумців до психіятричних заведень КҐБ і вкінці майже цілковита ліквідація усіх чотирьох національностевих Комітетів нагляду за виконанням Гельсінкських Угод — російської, української, литовської і грузинської, які при сприємливій коньюнктурі могли розвинутись у велику силу спротиву режимові і стати загрозою для імперії. Тому прийшла сувора розправа, зокрема Української Групи, яка, принаймні багато її членів, змагалися не тільки за людські, але також за національні права, натавровуючи рівночасно злодіяння імперських режимників і засуджуючи всі знущання над українським народом. У цій акції проти борців за національні і людські права режим повністю розкрив своє сталінське обличчя і ще раз наглядно показав, що він (режим) за ніяких умов не здібний на жадну лібералізацію.

У зв'язку з теперішньою фазою нарад у Мадриді, на якій совєтська сторона хотіла якнайширше розпропагувати свою „мирну" політику, совєтські і сателітні представники повели на Гельсінкських нарадах фронтальну атаку на політику З'єднаних Стейтів Америки і Північно-Атлантійський Союз (НАТО), але при тому намагалися не допустити до ширших дискусій на тему порушення прав людини в СССР і совєтській сфері панування та заперечували право Конференції порушувати справу Афганістану, де під теперішню пору Москва проводить фізичний ґеноцид над маленьким афганським народом і силою намагається накинути йому комуністичний тоталітаризм проти чого змагається афганський нарід всякими можливими засобами.

Совєтські автори, які досі займали становище до проблем Конференції, не різняться, і зрештою не можуть різнитися у своїх поглядах, бо все, що появляється на сторінках совєтської преси є стандартизоване, перевірене партійними цензорами і наглядачами з КҐБ. Усі вони, однак, висунули думку, що Европа, особливо західня її частина, потребує нового „кодексу миру". На основі совєтського матеріялу виходить, що Москва все ще надіється здійснити повністю свій „европейський плян", тобто відірвання Західньої Европи від ЗСА, не зважаючи на спротив з боку Америки чи поодиноких европейських держав, членів НАТО. З точки зору совєтських політиків, політика детанту для Европи є єдиним забезпеченням „непорушности існуючих кордонів" і забезпечення перед нуклеарним знищенням. Тому, на їхню думку, Европа не повинна підтримувати сьогоднішнього курсу Вашінґтону, а скоріше думати над опрацюванням „кодексу мирних взаємовідносин з сусідніми соціялістичними країнами". Совєтський „кодекс миру" безумовно виключає західню концепцію вільного обміну людьми й ідеями та видвигання на міжнародних форумах проблем порушення прав людини в країнах „соціялістичної співдружності", бо, мовляв, „соціялістичні країни не втручаються у чужі справи і тому мають право очікувати того самого від інших".

Совєтські розрахунки ясні. Розбити внутрішню єдність західньоевропейського бльоку і порізнити його з теперішньою Адміністрацією Роналда Реґена, політику якого Москва побор-

(Продовження на ст. 4)

Теодор Мацьків

ДВАДЦЯТИЛІТТЯ „УКРАЇНСЬКОГО ІСТОРИКА"
(1963-1983)

Двадцять років тому, д-р Любомир Винар, професор університету в Кент, Огайо, зважився на видавання незалежного українського історичного журналу „Український Історик" — органу Українського Історичного Товариства (УІТ).

„Український Історик" — це єдиний український історичний журнал на еміґрації, речник української національної історіографії й незалежної української історичної науки й заслуговує на окрему увагу нашого громадянства.

Хоч двадцять років у порівнянні з іншими чужинецькими виданнями не є аж надто довгий час, одначе з уваги на специфічні еміґрантські умовини, зокрема на мінімальні матеріяльні засоби, „Український Історик" завдяки невсипущій праці й енерґії його основника й головного редактора проф. Л. Винара, не тільки що втримався та переборов усякі труднощі, але у відносно короткому часі став репрезентативним журналом, у якому українські, а то і чужинецькі історики можуть публікувати свої праці з української історії.

Дотепер УІТ видало цілий ряд монографічних праць, присвячених окремим питанням української історії, згадати б хоч працю проф. Л. Винара п. з. „Габсбурги й запорозькі козаки", по-англійськи), або останню монографію проф. Я. Пастернака п. з. „Ранні слов'яни в історичних археологічних та лінґвістичних дослідженнях", д-ра Степана Мішка п. з. „Нарис ранньої історії Руси-України", „Історичний Атлас України" та інші праці.

До речі, на видання такого важливого історичного атласу дотепер не спромоглися навіть у Києві, хоч заповіли видати „Атлас історії Української РСР" ще в 1965 році. Поява атласу УІТ звернула увагу в Україні і викликала відповідну реакцію. Директор Інституту Історії Академії Наук УССР Ю. Ю. Кондуфор, він же головний редактор „Українського Історичного Журналу" (УІЖ), написав, що"...на картах атласу (УІТ) є численні грубі фальсифікації... Є намагання винаходити якісь ніколи неіснуючі 'українські держави' Дорошенка, Мазепи, Розумовського...". (УІЖ, 1981, ч. 12, стор. 22-26). Очевидна річ, що коли взяти під увагу, що Кондуфор інтерпретує історію „як глибоко партійну науку, важливу галузь ідеологічної діяльности партії", (там же, стор. 22), то дальші коментарі зайві. Отже видавання „Українського Історика" є конечністю, бо, коли ми тут у вільному світі не скажемо слова правди, то хто це за нас зробить. Немає ніякого сумніву, що „Український Історик" є вільним речником української історичної науки.

Це відома справа, скільки фальсифікацій і перекручень української історії можна знайти в совєтських та західніх виданнях. Статті, що друкується в „Українському Історикові" в українській і чужинецьких мовах, є респектовані науковим світом в Америці і Европі і вже спричинилися до висвітлення не одного перекручення чи фальсифікації.

Влада Совєтського Союзу присвячує пильну увагу українській еміґрації та її праці в країнах її поселення. Своїми раціональними заходами та відповідною працею не тільки в ділянці історії, але теж і в інших галузях науки, українці на поселеннях могли б не тільки підготовити відповідний ґрунт для майбутніх поколінь, але вже сьогодні стимулювати емансипаційні процеси в Україні. Досягнення українських поселенців дають історикам та іншим культурним працівникам в Україні арґументи до рук, і вони при їхній допомозі можуть легко виторгувати полегші чи концесії від урядових чи партійних чинників, як це було, наприклад, з УІЖ.

Але чи наша еміґрація розуміє правильно свої завдання?! Мені видається, що ми переважно звертаємо увагу на кількість, а не на якість, та що ми більше захоплюємося зовнішніми ефектами, які в загальному є короткотривалі і не приносять таких наслідків, яких ми звичайно очікуємо.

Свого часу В. Липинський писав, що українська нація хворіє „недугою бездержавности" — цебто слабістю політичної культури та культурним недорозвитком „високого стилю".

Правда, не все можна осягнути і зробити в еміґраційних умовинах, але вже саме розуміння та правильна оцінка проблеми може допомогти справі. Бо, якщо не ми, то хто допоможе нашій справі. Тож видавання єдиного незалежного українського історичного журналу не повинно бути справою її редакції, але всього громадянства, а в першу чергу тут у ЗСА.

УІТ приготовляє видання першого українського біографічного словника українських істориків і дослідників допоміжних історичних дисциплін. Також готується до друку монографія проф. Л. Винара, присвячена ранній історії українсь-

(Закінчення на стор. 4)

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ
Редагує Лев Яцкевич

Ядрова енерґія у 2000-ім році

Згідно з передбаченням колишнього голови Атомової комісії ЗСА та нобелівського лавреата Ґленна Сіборґа, населення нашої плянети на початку 2000 років буде дорівнюватися 5 більйонам. Прокормлення та забезпечення належного життя, такій великій кількости людей вимагатиме нових джерел енерґії, між якими передову ролю сповнятиме енерґія. Вчені передбачають, що в тому часі, буде вже можна вирощувати її методою „стоплення", без радіоактивної небезпеки. Належний розвиток та вміле користування атомовою енерґією дозволить людству вирощувати дешеву, електричну енерґію, що стане основою її промислового та рільничо-господарського розвитку.

Деякі вчені накреслили вже плян цього розвитку, який передбачає використання ядерної енерґії для урухомлення великих промислових комбінатів, що будуть називатися „Нуплекси". Центральним джерелом енерґії тих комбінатів буде великий ядровий реактор потужністю кількох мільйонів кіловатів. Поодинокі ділянки промислу цього великого комбінату будуть пов'язані підземною трубною мережею та транспортовою сполукою.

У той спосіб, пов'язавши різні ділянки промислу спільним джерелом енерґії, можна буде продукувати сталь, залізо, фосфор та карбід редукційними процесами, алюміній та мідь, шляхом витопу в електричних печах та азотний квас, шляхом електролізи.

Не менш вагому ролю сповнятиме атомова енерґія у відсолюванні морської води, цебто в продукції прісної води, що дозволить людству перетворити всі пустелі нашої плянети, в квітучі рільничі смуги та поширити її посівну площу. Для здійснення цього задуму слід побудувати ще один ядровий реактор, потужністю приблизно одного мільйона кіловатів, що дозволить нам відсолювати 50 мільйонів ґальонів води денно. Частку тієї енерґії можна буде зужити на продукцію добрив та для вирощування електричної енерґії, потрібної для механізації всіх ділянок рільництва.

Здійснення цього задуму збільшило б щонайменше на 50 відсотків рільничі збори землі та дало б змогу прокормити сотні мільйонів людей, що сьогодні вмирають з голоду.

У нашій турботі над прокормленням людей, ми, звичайно, маємо на увазі тільки збільшення зборів та харчових продуктів, але забуваємо про те, що приблизно одну п'яту частину зборів втрачаємо, щороку, через гниття та нищення різними шкідниками. Практика виявила, що цьому можна запобігти насвітлюванням харчових продуктів атомовими променями. Правдоподібно вже в 2000 році будуть відомі методи, що дозволять людству успішно боротися з тими шкідниками та збільшувати ужитковість зборів, радіоактивним насвітлюванням збіжжя та харчових продуктів променями ізотопів радіоактивних первнів. У той спосіб можна буде протидіяти акції бактерій та виростити нові відміни збіжжя відпорного на гниття. Але діяпазон застосування та використання ядрової енерґії далеко ширший.

Можливо, що ще перед кінцем цього тисячоліття виїде з нашої плянети перша експедиція в космічну подорож на Марс, в ракеті з нуклеарним погоном. З допомогою атомової енерґії людина матиме змогу побувати довший час на поверхні місяця та збудувати на ньому перше поселення для експлуатації мінеральних скарбів.

А якщо колись, стануть дійсністю міжзоряні подорожі в космічних кораблях, то вони будуть також устатковані ядерними реакторами. Але пощо йти нам аж до космічних просторів, коли 70 відсотків нашого материка, покритий океанами, яких досі людина належно ще не прослідила та не використала. Це зуміємо зробити при допомозі малих підводних суден устаткованих атомовим погоном. Приблизно в 2000-ім році будуть прослідженi з боку геологічного морські дна усіх океанів, та почнеться експлуатація їх мінеральних багатств. Хто знає, чи в недалекій вже будуччині не будуть існувати на дні океану підморські колонії.

Першим фантастичним судном, з атомовим погоном, було судно „Наутілюс" капітана Немо, устатковане у вікторіянському стилі, про яке ми читали у фантастичних повістях Жюль Верна: „Таємничий острів" та „20,000 ліг під водою". Сьогодні, плаває під водою десятки справжніх атомових підводних суден на чолі з першим підводним судном світу, який американська фльота, в честь Жюль Верна назвали „Наутілюс". Крім атомових, підводних суден, багато морських кораблів, устаткованих атомовими погонами, відбуває свої рейси по усіх морях світу, згадати б, хоч би, американський, торговельний корабель „Саванна", західньонімецький корабель „Отто Ган", чи совєтський криголом „Ленін". Згідно з відомостями, італійці проєктують будову ще одного торговельного, атомового корабля, поємністю 180,000 тонн, а японці будову суперкорабля-контейнера для перевозу нафти, поємністю 500,000 тонн. Віримо, що в 2,000 році кількість атомових кораблів буде вдесятеро більша, ніж сьогодні.

Оксана Лемеха-Луцька

СТЕЖКАМИ МОЛОДОСТИ

(У 50-річчя іспиту зрілости в Українській Дівочій Гімназії „Рідна Школа" в Станиславові)

I.

Не кожній людині судила ласкава доля відзначати півсторіччя якоїсь знаменної події, родинної, особистої чи громадської, це ж бо не малий проміжок часу. Тому, коли на годинникові часу вибили тисяча дев'ятсот вісімдесяті роки — колишні абсольвентки Української Дівочої Гімназії „Рідна Школа" в Станиславові, які складали іспит зрілости в 1931 році, ті які оціліли після страхів воєнного лихоліття, тут у вільному світі — постановили з приводу тих особливих роковин пригадати дещо з історії цієї школи та викресати спогади з юних літ.

Українську Дівочу Гімназію у Станиславові заснував 1921 року Кружок Українських Батьків при Українськім Педагогічнім Товаристві. Основником був професор української державної гімназії — Никифор Даниш, великий патріот і педагог, який і став першим директором цієї школи. Ціль школи була підготовити дівчат до цих університетських студій та виховати в релігійно-патріотичному дусі. Часи були післявоєнні, після програних наших Визвольних Змагань, польонізаційної політики новопосталої польської держави. Початково, створено три нижчі кляси гімназії, які поступово поповнювалися, так що вже 1927 року школа мала повних вісім кляс та відбула першу матуру. Склад учениць школи рекрутувався із різних прошарків української громади. Були чисельно заступлені доньки священиків, учителів, державних службовців, ремісників та чимало селянських дітей. Між ученицями школи не було ніяких соціяльних різниць, бо ґранатовий „мундурок" (уніформ) усіх однаково зрівнював. Школа приміщувалася у будинку мужеської Бурси, при вулиці Липовій ч: 80 недалеко української державної гімназії — професори якої навчали рівночасно і в нашій школі.

За час нашого восьмирічного навчання, директорами нашої гімназії були: проф. Никифор Даниш, д-р Михайло Соневицький, д-р Маркіян Терлецький, д-р Іван Велигорський, проф. Степан Глушко. Гімназійними катехитами були: о. д-р Іван Фіґоль, о. Петро Мельничук, і о. Атаназій Тимків.

Вчителі, які навчали в нашій клясі: українську мову — Дмитро Ліськевич, Юліян Чайківський, Олекса Бойцун, д-р Іван Велигорський; математику, фізику — Степан Малецький, Теодор Грицак, Данило Джердж, Микола Тофан, Іван Загребний; історію — Мирослава Коханівська-Яцура, д-р Маркіян Терлецький; німецької мови вчили — Роман Чубатий, професор німецької гімназії (прізвище не запам'ятано), д-р Іван Велигорський; латину: д-р Іван Рибчин, Іван Голембійовський. Польську мову — М. Плячек; природознавство: Ілля Никифорук, Ростковяч; географію та інші предмети викладали — Анна Ніразова, Павло Сиротюк, Сава Никифоряк; рисунки — Крайківський, Коцький, Сорохтей. Руханку — Осип Заславський; спів Іван Козак, Ярослав Барнич.

Абітурієнтки Дівочої Гімназії „Рідна Школа", які складали іспит зрілости в 1931 році: Ана Безрука, Наталія Брилинська, Юліянна Вовк, Іванна Грицак, Софія Джердж Евдокія Дуда, Ірина Кравець, Оксана Лемеха, Ірина Лисяк, Роза Лянґзам, Лідія Мак, Розалія Лещишин, Ярослава Островська, Мирослава Прокопів, Марія Проскурницька, Ольга Семанюк, Марта Терлецька, Іванна Ціпановська, Марія Шараневич.

Доля багатьох шкільних подруг невідома, особливо тих, які залишилися на рідних землях. Деяких постигла смерть уже на нових поселеннях. Були випадки самогубства, наслідком депресії і психічного заломання (Софія Джердж і її сестра Омеляна).

Ось так коротко, накресливши історію Української Дівочої Гімназії, її виховників-педагогів — хотілося б воскресити в нашій пам'яті дні молодости та безжурні роки в нашій школі з перспективи п'ятдесяти років...

• • •

...Вулиця Липова... — алея високих, старих лип, що пахли п'янко літньою порою, а якою щоденно ми, учениці прямували до школи. Ідучи в напрямі школи від сторони міста — ми мусіли проходити повз „високу" камяницю „Варшаву" (так вона нам тоді виглядала), — в якій в 1919 роках приміщувалися бюра Уряду Західньої Української Народньої Республіки, а в якій тоді приміщувався кінотеатр з німими, а згодом і звуковими фільмами, на які непереможна якась сила тягнула нас підлітків. На горі, на сьомому поверсі, приміщувалася лікарська ординація д-ра Костя Воєвідки, а надолині — крамниця „Церковна Штука" з церковними ризами, чашами, іконами та богослужебними книгами, якою завідували о. Менцінський і Коля Гірняк, який вистоював на порозі крамниці, виглядаючи повороту гімназисток зі школи. Коли підемо дальше, в напрямі школи по вулиці Липовій, — минаємо Богословську Семінарію, з якої парами на прохід, виходили питомці-целебси, боязко і соромливо зиркаючи у вікна дівочої гімназії. По другому боці вулиці приміщувалася єпископська палата, з якої пізніше большевицька влада вивезла на заслання і ув'язнила двох станиславівських Владик: єпископа Григорія Хомишина, який помер там мученичою смертю, і єпископа-помічника Івана Лятишевського, який, відбувши заслання, повернувся Станиславова з надірваним здоров'ям, де вкоротці помер. До єпископських будинків прилягав гарний мурований дім із садом д-ра Юліяна Олесницького, якого теж вивезли большевики на Сибір, звідкіля він вже не повернувся.

Але — не затьмарюймо наших шкільних спогадів, подіями, що наступили пізніше! Бож ідемо дальше до нашої школи... Зупиняємося, гейби незумисно перед українською державною чоловічою гімназією — де перед будинком школи в ранніх годинах збираються учні гімназії. Мимоволі ви виструнчуєтеся, байдуже проходите, хоч рум'янець на ваших щоках говорить щось зовсім протилежне, та ще коли у вашім схвильованні несподівано розсипляться книжки, що за тодішньою модою носите їх в руках та ще й...капосний, дерев'яний „перник" з безліччю сталевих пер, ручок і олівців, ваше лице прибирає бурячковий колір. Схилившись, збираєте в поспіху ті злощасні пера та олівці, та, під обстрілом насмішливих поглядів десяток пар хлоп'ячих очей — зриваєтеся та женете щодуху до своєї школи. По другому боці вулиці напроти мужеської гімназії — розлога, незабудована площа, звана „Фіґолівкою", де проживали о. д-р Фіґоль з численною родиною і відома родина Крушельницьких-Никифоряків. Та ось ми вже перед нашою дівочою гімназією, недалеко зеленого парку Ромашкана — місця зустрічей, зітхань, знайомств і...замріяних гімназисток. Входимо в браму нашої школи. Праворуч ведуть широкі, дерев'яні, скрипливі сходи по яких поспішно збігають першо- і друго-клясниці в ґранатових фалдованих „мундурках", з чорною кокардою на грудях. За ними з повагою сходять учениці старших кляс, які завжди мають одна одній багато розказати під час шкільних перерв. Усі сходять на подвір'я Бурси.

Учениці нижчих кляс заводять гри: „хованку" та особливо люблену гру „закрутаса". Полягала вона в тому, що кільканадцять дівчат, тримаючись міцно за руки, творили ланцюг, яким проводили найміцніша учениця — закручуючи цим живим ланцюгом в різні сторони, неначе линвою, а на кінці цієї живої линви „немов на хвості", цупко обома руками трималася „жертва", якою закручувано з усією силою на всі боки та шпурляли в шалених „закрутасах". Кінчалися звичайно ті „закрутаси" — розбитим носом, подряпаними колінами та подертими панчохами — але все одно, кандидаток до цієї гри ніколи не бракувало.. Осолоджували ми собі ті всі подряпання, солодкими, шоколядовими „бомбами" із шкільної кооперативи, що приміщувалася на 1-ім поверсі. Під час шкільних перерв, черга за „бомбами" була завжди велика. Але бож і „бомби" ті були не абиякі!!.. — румові, кокосові, цитринові — а як смакували? Шукала я в пізніших роках життя за такими солодкими бомбами, щоб своїм дітям дати посмакувати — але дарма, такого унікального смаку шоколядових „бомб", які ми купували в шкільній крамниці, перед п'ятдесятими роками — не знаходила я в найкращих цукорнях, під час своєї життєвої мандрівки...

Замітною постаттю у нашій школі був „терціян" чорнявий, вусатий Іван з великим цибулястим годинником у нагрудній кишені камізельки, що з дзвінком в руках, збігаючи по сходах школи, видзвонював шкільні години. Не забудьте також ґанок-балькон із залізним поруччям, що оточував перший поверх школи від подвір'я який хитався під ногами учениць, а яким треба було з острахом пройти до кінця, щоб дістатися до туалети.

(Продовження буде)

ДОПОМОЖІТЬ РОСТИКОВІ!

Перед нами лист з Польщі . Пише мати про нещасливий випадок, жертвою якого став її синок Ростик (2 і ½ року життя) . Наслідком того випадку ліва рука Ростяка розбита . Вже по операції долоня знерухоміла, бракує двох пальців . В листі прийшли теж світлини цієї скаліченої руки та рентґенівські знімки з описом скаліченої долоні . Щоб направити це каліцтво, необхідна пластична операція, яку в Польщі неможливо зробити . Крім цих „речевих" знімків, є ще й родинні, світлина хлопчика Ростика та його молодшої сестрички Роксани .

Світлини долоні та рентґенівські плівки оглянули вже українські лікарі в ЗСА, які ще й в порозумінні зі спеціялістами ортопедами ствердили, що пластична операція не тільки можлива в ЗСА, але й конечна, бо помогла б Ростикові володіти скаліченою рукою .

Суспільна опіка СУА з допомогою референтки зв'язків зайнялися справою Ростика . В першу чергу, їхнім завданням було порозумітися з лікарями, які висловили свою опінію про

Ростик (фото з 1981 року)

цей випадок, а далі шукають можливостей знайти спеціялістів операторів і шпиталь, які за нижчою оплатою могли б узяти Ростика під свою опіку . Проте, навіть якби вдалося влаштувати Ростика за невисокою оплатою в шпиталі, то

Права і скалічена ліва руки Ростика.

залишається ще справа офіційного запрошення Ростика і його матері, кошти переїзду й утримання в ЗСА .

Тому суспільна опіка СУА звертається до громадянства з проханням прийти з допомогою Ростикові . Датки на цю ціль просимо присилати на адресу СУА: 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003, а чеки виставляти на UNWLA Social Service Committee, з зазначенням на чеку або в прилозі „Rostyk".

ВИПАВ РЯДОК

У дописі Галі Клим „12-річна „пяністочка" в супроводі симфонічної оркестри" („Свобода", ч. 61, п'ятниця, 1-го квітня), у четвертому параграфі випав рядок. Має бути „...Міряся здобула друге місце за виконання фортепіянового танку Бартока, а наступного року — перше місце і медалю МЕА за виконання двох творів Шумана з оп. 15". — Ред.

Молодь Міннеаполісу у пошані Т. Шевченкові

Місяць березень вносить в наші душі нові настрої. Збертаємося думками до Т. Шевченка і шукаємо у нього той чародійний лік, яким зможемо зцілити наше громадське життя. З такими думками ваш кореспондент іде до суботньої школи при церкві св. Константина в Міннеаполісі, де 12-го березня ц.р. має відбутися свято Тараса Шевченка.

Ще порожньо на коридорах. Але, ні. Десь гомонять милі дитячі голоси. З одної з кляс лунають голоси бандур. Злегка відхиляю двері. Тут невтомний бандурист інж. Вовк веде пробу. Їх тільки четверо. Бачу їх працю, як вони вкладають в ту гру своє юне серце. Але вернімо до людей, які надходять. Є прекрасна нагода придбати датки на Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ). Дістаю пожертви від інж. Смулки, І.Плювак, Я.Давидовича, М.Вовчака і радію.

Свято Тараса Шевченка влаштовує Українська Католицька Молодь при парафії св. Константина під проводом д-ра М.Козака, духовного опікуна о. митрата д-ра С.Кнапа та суботньої школи під управою інж. Івана Яновича при співпраці Володимира Киці, голови Батьківського комітету.

Програму свята приготовляли вчителі. Школа має 7 кляс. Учителюють: д-р Юліян Павлишин, Володимира Крамарчук, Леся Підгайна, Володимир Анастас, Ірена Кміт і Христина Реймонт. При добрій співпраці вчителів програма була добре та змістовно укладена і загалом добре виконана.

Починалась вона деклямацією „Благословенна Ти в женах" з поеми „Неофіти". Деклямує К. Крамарчук. Про життя Т.Шевченка доповідь прочитала Наталка Дорощак. У в'язанці українських мелодій в грі на бандурах вмілість виказали Синтія Чіхрай, Вікторія Кміт, Стефа Луців, Андрій Луців. А між ними тим „добрим, провідним духом" був інж. В.Вовк. Була також доповідь англійською мовою „Тарас Шевченко—поет України і світу", яку прочитала Марта Сеник. Уривок з П'ятої симфонії Бетговена заграла на піяніно Стефа Луців.

Уривки з творів Т.Шевченка виконали учні всіх кляс. В „Аллеґро" С.Сузукі виступили два милі маленькі скрипалі, які на диво гарно вив'язались зі свого завдання. Малий Станислав Миськів добре продеклямував вірш „Шевченкова могила". Андрій Парех добре виконав на скрипці „Люллі Ґавотте" В.А.Моцарта.

Монтаж англійською мовою „Вплив релігії на творчість Т.Шевченка" виконав малий гурток молоді в складі: Джім Німчук, Галина Сеник, Марта Сеник, Джекі Гавриш, Аліція Джелм. Багато з них — це вже третє покоління. Провідною особою був Джім Німчук. Вплив релігії помітно відбився на творчості Т.Шевченка Найбільш улюбленою книгою Шевченка було Св. Письмо. Шевченко—борець за волю людини і за справедливість. Монтаж в дечому нагадував театр старинної Греції.

Успішним був виступ І. Кавецької. Вона заграла на бандурі дві пісні, шкільний хор заспівав „Реве та стогне" й „Думи мої". Потім хор з усіма присутніми на залі проспівали „Заповіт".

На закінчення о. митрат подякував усім і заохочував до співжиття та співпраці. До здійснення Заповіту Шевченка є покликаний весь український нарід. І у змаганнях тих не сміємо зупинятися.

Василь Пакуляк

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ

Тенісова ланка **УСЦАК**, в порозумінні з управою Союзівки, подає до відома дати цьогорічних тенісових турнірів на оселі УНСоюзу:

2, 3 і 4-го липня — УСЦАК-Схід
6 і 7-го серпня — Подвійна гра
2, 3, 4 і 5-го вересеня — Крайовий УСЦАК
17 і 18-го вересня — Запрошеневий УНС
8 і 9-го жовтня — КЛК

В Ізраїлі...

(Продовження зі стор. 1)

Етнічний конфлікт пов'язаний всесторонньо з убогістю і політичними проблемами.

Жиди азійського та північноафриканського походження, відомі як сефардими, або східні, тепер становлять більшість населення Ізраїля, вони панують на нижчому соціяльно-економічному рівні ізраїльського суспільства, а також у виборчому розподілі прем'єр-міністра Менахема Беґіна. Вищі верстви освічених і заможних займають переважно ашкеназими, тобто жиди европейського і американського походження. Між цими двома групами лежить пропасть взаємного непорозуміння і часто фанатичного антагонізму.

Напруження, яке тліло на протязі довгих років, спалахнуло в останній час з новою силою, повне расистських заяв з обидвох сторін. Хоч бурхливий вияв злобних почуттів чути покищо в окремих групах, багато ізраїльтян почали говорити тривожно про можливість громадянської війни. Це, звичайно, покищо перебільшення, яке виходить поза рамки збуджених почуттів.

„Я затурбований", — сказав недавно Їцак Навон, президент Ізраїля, — „тому, що небезпека, яка грозить нам зі середини є набагато серйознішою, ніж зовнішня загроза. Ми тепер на роздоріжжі. Або положення буде погіршуватися, і ми скотимося в пропасть, або ми спинимо небезпеку".

Згадаймо...

(Продовження зі стор. 1)

3. Того ж дня, в неділю, 2-го жовтня ц.р., влаштовується у Вашінгтоні пропам'ятний концерт у Кеннеді Центрі, у програмі якого будуть виконані відповідні твори українських музичних клясиків найкращими солістами, симфонічною оркестрою і багаточисельним збірним хором. Комітет докладе всіх зусиль, щоб запросити на концерт представників американського і міжнародного світу та преси.

4. Крайовий Громадський Комітет доложить всіх зусиль для зорганізування конґресових переслухань і влаштування виставки документальних матеріялів про штучний голод в Україні.

5. Підготовляється наукова конференція в жовтні 1983 року в Інституті для совєтських і східньоевропейських студій при Джан Керрол університеті в Клівленді з участю американських знавців совєтської системи і політики.

6. Для якнайширшої участи української громади у вшануванні жертв Великого голоду у кожній місцевості, де живуть українці, слід творити місцеві громадські комітети, які співпрацювали б з Крайовим Громадським Комітетом, а рівночасно самі плянували і переводили відповідні до місцевих обставин акції, як і організували спільну участь у загальнокрайових імпрезах.

7. Кожний українець/українка повинні взяти участь у своїй місцевості у спільно влаштованому „голодному обіді", інформуючи про це також своє неукраїнське оточення. Ощадності з „голодного обіду" слід посилати до Крайового Громадського Комітету на всекрайові акції.

8. Крайовий Громадський Комітет заплянував видати окремі книжки, щоб задокументувати на всі часи історії великий злочин Москви.

9. Для підготови та публікацій інформаційних матеріялів посилено буде працювати власне Українське Інформаційне Бюро у Вашінгтоні.

Усі ці та інші акції Комітет зможе виконати тільки при повній співпраці та максимальній моральній і матеріяльній підтримці всієї нашої громади та її організацій.

Особливо важлива є співпраця поодиноких місцевостей, які повинні негайно організаувати місцеві комітети та плянувати участь у всіх запланованих імпрезах вже відсьогодні, рівночасно теж постачаючи інформації до місцевої преси та інформуючи про Великий голод своє американське оточення.

Українці!

Хай не буде ні одної місцевости в ЗСА, де ви живете яка б не вшанувала у гідний та величавий спосіб пам'ять жертв доконаного большевицькою Москвою голоду.

Доведіть у кожний можливий спосіб до відома амеранської спільноти правду про цей злочин голодоморства, в якому згинуло понад сім мільйонів наших братів і сестер.

Пересилайте свої поради, думки та пропозиції до секретаріяту Крайового Громадсього Комітету, що міститься при 500 Old York Road, Philadelphia, Pa. 19141, і там же зголошуйте адреси місцевих комітетів.

Допоможіть Крайовому Громадському Комітетові, в діяльність якого включилося понад 60 крайових українських громадських, братських, культурних, наукових, жіночих, молодечих, професійних та інших організацій, морально і матеріяльно перевести якнайуспішніше задумані акції.

Вашу матеріяльну допомогу просимо висилати чеками на адресу: Committee on Genocide in Ukraine c/o UNA, 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302.

За Крайовий Громадський Комітет:
проф. д-р Петро Стерчо — голова,
д-р Анатолій Лисий, **Валентина Кузьмич, Уляна М. Дячук,** д-р **Роман Ричок, Наталія Даниленко, Евстахія Гойдиш** — заступники голови,
проф. **Наталія Пазуняк** і **Дмитро Фурманець** — секретарі.

У ДВАДЦЯТЬ ЧЕТВЕРТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.
ОЛЬГИ ШУСТ

яка відійшла у Вічність 9-го квітня 1959 р., відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в суботу, 9-го квітня 1983 р., о год. 8:30 ранку
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
Про молитви просить
син — ВАСИЛЬ ШУСТ

В пам'ять Дорогого СЕСТРІНКА

бл. п. Романа Левицького

що відійшов у Вічність
складають 50.00 доларів
на ХРАМ у ЛЮРДІ, Франція
Мирослава, Володимир ОСТРОВСЬКІ

Замість квітів на могилу

бл. п. пл. сен. Ірени Шухевич-Любчакової

зложили на виховні цілі Організації Пласт:

Роман і Мотря Слоневські	$ 50.00
Д-р Ярослав Рожанковський	100.00
Христина Воєвідка	100.00
Д-р Роман Рак	100.00
Разом	$350.00

Як повстав український національний цвинтар в американській столиці

Думка про те, щоб при соборі Пресвятої Родини мати для парохіян цвинтар у Вашінгтоні, виринув восени 1979 року, коли о. парох Степан Шавель, ЧНІ, із о. сотрудником Йосифом Денищуком, ЧНІ, відвідували разом цвинтар Рак Крік, розташований лише за півмилі від будови собору.

Коли 30-го січня 1980 року помер Теодор Сокіл, його батьки Алекс і Марія Сокіл звернулися із запитанням до о. С. Шавеля, на якому цвинтарі вони мали б поховати сина. Отець парох порадив цвинтар Рак Крік, частина якого мала б стати українським цвинтарем.

Дня 4-го лютого ц.р. о. настоятель із о. сотрудником відбули зустріч із відповідним урядником того цвинтаря. Він повідомив, що наша парохія зможе дістати один акр землі при вході до цвинтаря. Тим часом переговори тривали і тяглися майже рік. Первісна пропозиція була змінена, і то не в нашу користь.

У той час, десь під кінець жовтня 1980 року, канцелярію собору Пресвятої Родини відвідали Микола і Галина Андреадіси. Вони запропонували для нашої парохії кілька акрів землі при головному в'їзді цвинтаря. Сідар Гилл, 4111 Пенсильванія авеню, за 4 милі від столиці на схід, і за яких 8 миль на південний схід від нашого собору. Г. Андреадіс — це відома українська оперова солістка, сестра якої Марія є замужем за Беррі Ґенцером, президентом ньюйоркської корпорації Г. I I , яка посередньо є також власником цвинтаря Сідар Гилл Меморіял Парк, як і інших посілостей.

Перша зустріч парохіяльної ради з приводу двох запропонованих цвинтарів відбулася 22-го січня 1981 року. Під час наради була пропозиція сконтактуватися ще і з цвинтарем римо-католицьким Небесні Ворота, при Джорджія авеню в Сільвер Спрінґ, Меріленд, — 12 миль на північ від нашого Собору. Через 5 днів, а саме 27-го січня, отці відвідали і той цвинтар. Дирекція запропонувала для нашої парохії 1,4 акрів землі у південносхідній частині цвинтаря. З цими всіми інформаціями через два дні, 29-го січня, була скликана парохіяльна рада, на якій заохочувано парохіян відвідати всі три цвинтарі й вибрати, який вважають найбільш відповідним.

Минуло два тижні, люди відвідували цвинтарі, і тоді знову відбулася нарада 12-лютого, на якій вирішено розіслати всім парохіянам листи з проханням дати відповідь: який саме цвинтар вони вважають найбільш підхожим? Вислід опитування був опублікований у недільному парохіяльному бюлетені з 19-го квітня 1981 року: 36 парохіян були за цвинтарем Сідар Гилл при Пенсильнія авеню (столичний), 23 — за цвинтарем Небесні Ворота і 11 за цвинтарем Рак Крік.

На четвертій нараді парохіяльної ради, 21-го квітня, було стверджено нашу згоду на цвинтар Сідар Гилл. На нараді були присутні Микола і Галина Андреадіси, як представники Сідар Гилл, і вони дали відповіді на багато запитань відносно нашого парохіяльного цвинтаря і українського національного цвинтаря-пам'ятника. Після того, як була підписана умова, у присутності наших адвокатів Ніла Гемблетона та Мейкела Воріс, мол., о. Степан Шавель із о. Й. Денищуком відбули 23-го червня візиту у Митрополита Стефана Сулика у Філядельфії, представивши йому умову для перегляду і остаточного схвалення.

Дня 6-го серпня 1981 року був підписаний контракт між нашою парохією і цвинтарем Сідар Гилл. За цим контрактом парохія Пресвятої Родини зарезервувала для наших потреб 1000 місць поховань у секції „А" і частково в секції „Б", на якій буде воздвигнений величний Монумент Мавзолей мученикам за волю України заходами дирекції цвинтаря, із 300 місцями. Окремо три акри площі цвинтаря призначені для поховань українцям та їхнім друзям з усієї країни - через адміністрацію українського національного цвинтаря. Таким чином, наш парохіяльний цвинтар у Вашінгтоні став дійсністю; український національний Меморіял Цвинтар із приблизно 5 акрами землі, секціями А, Б, Ц, Д, Е, розвинувся та дістав окрему гарну будову-офіс.

За один день до відкриття і посвячення дирекція цвинтаря Сідар Гилл скликала особливу нараду і винесла важливе рішення: перенести заплановану будову Монументу-Мавзолею із секції А-Б до секції Ф, тобто до головного в'їзду на цвинтар із столичної Пенсильванія авеню. Ця зміна викликала доповнення в контракті, так що кількість місць для поховань, зарезервованих для нашої парохії, збільшилася до 1708, а також значно збільшилася площа Українського Національного Меморіяльного Цвинтаря до 8 акрів, із 4800 місцями поховань. За новим переглянутим пляном Монумент-Мавзолей буде збудований у формі хреста, із прозорою великою банею-дахом, завершеним хрестом. Монумент-Мавзолей матиме в центрі простору каплицю, удекоровану фресками на тему української історії, та вічний вогонь. Монумент-Мавзолей матиме 7680 місць поховань.

У неділю, 20 вересня, відбулося відкриття і посвячення ґрунту на українському цвинтарі під щойно встановленим великим дерев'яним хрестом.

У присутності багатьох парохіян і дирекції цвинтаря чин посвячення довершили: о. протоігумен Павло Малюга, ЧНІ, із Вінніпеґу, о. настоятель Степан Шавель, о. сотрудник Йосиф Денищук, ЧНІ, із українського католицького собору Пресвятої Родини у Вашінґтоні, Д.К., о. Тарас Лончина, настоятель католицької церкви Св. Тройці у Сілвер Спрінґ, Мд., о. митрат Петро Будний, настоятель української православної церкви св. Андрія Первозванного у Вашінгтоні. Зібрані супроводжували молитви співом, диригував проф. Микола Кормелюк. Отець Йосиф Денищук привітав людей і подякував дирекції цвинтаря Сідар Гилл та її представникам Миколі і Галині Андреадісам за призначення такої найкращої площі для Українського Національного Меморіяльного Цвинтаря у Вашінґтоні. Галина Андреадіс у короткому слові подякувала всім учасникам цієї історичної події. Жінки з парохії Пресвятої Родини частували зібраних охолоджуючими напоями і перекускою.

Завдяки цій невеликій групі ентузіястів Український Національний Цвинтар у Америці став дійсністю, успіхом, і там буде встановлений найбільший у Вашінґтоні чудовий пам'ятник-мавзолей.

Перша пропозиція на 1000 поховань давно вже вичерпана. Також перша і друга пропозиції-оферти на крипти в Мавзолеї вже розкуплені. Із листів і телефонів видно, що серед української спільноти дедалі то більше зростає зацікавлення дальшою розбудовою Українського Національного Цвинтаря в Америці та будуванням Монументу-Мавзолею мученикам за волю України.

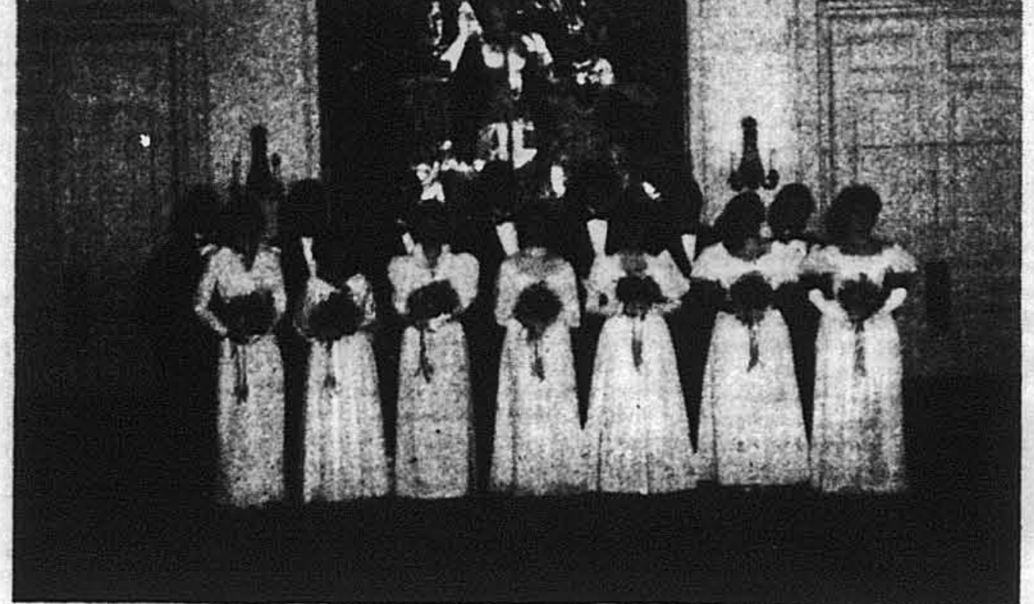
Отець С. Шавель
Отець Й Денищук

Дебют у Чикаґо

Серця семерох дівчат нервово вистукували під ясно освітленими білими сукнями. Марш, поклін-реверанс, вальс з батьком, вальс з ескортом – все це треба було запам'ятати, що за чим має йти. Це був їхній вечір — Вечір дебютанток в Конрад-Гілтон готелі в Чикаґо.

Цю величну й незабутню подію спонзорувало Українське Лікарське Товариство, головою якого є д-р Юрій Грицеляк. Дівчат представляли д-р Грицеляк та Ореста Пілецька-Фединяк. Хоч це було офіційне прийняття цих дівчат до українського суспільства, вони вже давно були активні члени цього суспільства. Клавдія Ванджура, Тереса Ганас, Орина Грушецька, Християна Канафоцька, Роксана Маркевич, Тетяна Пілецька і Дарія Зеленко — всі вони закінчили Школу Українознавства матурою. Вони також є активними членами Пласту, їхній гурток провадить станичну крамничку в пластовій домівці.

Минулого літа, поки решта дівчат таборувала як новацькі виховниці на пластовій оселі „Беркут", Клавдія Ванджура вчилася у Відні, де закінчила один семестр. Всі ці дівчата — члени американського Товариства для визначних студентів у своїх середніх школах, а Дарка Зеленко за свої високі оцінки отримала стипендію на чотири роки для навчання в Розарі коледжі.

Дебютантки і їх ескорти на балі УЛТПА в Чикаґо.

Не можна забути про хлопців-ескортів, що вводили дівчат у залю разом з батьками дівчат. Клавдію ескортував Роман Григорчук, студент іллінойського Технологічного інституту; Тересу — Тарас Ременюк, учень середньої школи Кармел; Роксану — Мирослав Білоус, учень середньої школи Вебе; Христину — Марко Маркевич, студент Іллінойського університету. Було також троє „імпортованих" ескортів: Оринин ескорт Микола Веремієнко, студент Інституту Америки в Ню Йорку і Тетянин, Юрій Білик, студент Пенсильванійського університету, обидва з Філядельфії, а Дарчин ескорт — Андрій Петгівський, студент університет Колорадо, приїхав з Колорадо.

Коли, нарешті, після довгої церемонії, посадили дівчат за стіл, офіційна функція ескортів була виконана. Після вечері і теплих слів д-ра Процика, д-ра Поповича і Миколи Маркевича вони розтанцювалися під музику двох оркестрів — „Мрії" і „Водограю".

Як молодь, так і старші весело забавлялися.

Орина Грушецька

Стипендисти Академії св. Юра

Сестра Моніка, ЧСВВ, директорка Академії св. Юра в Ню Йорку подає до відома, що три учні Академії були нагороджені стипендіями „ріджентс" нюоркського стейту. Стипендистами є такі учні: Марія Чижо, донька Івана і Анелі Чижо, Андрій Оленський, син Василя та Дарії Оленських, Лариса Певна, донька Богдана та Христини Певних.

Цими стипендіями нагороджують учнів нюйоркського стейту, які одержали найвищі осяги у вступних іспитах до університетів (SAT) в останньому році навчання у середніх школах.

Ці самі учні Академії отримали ще інші стипендії.

М. Чижо запропоновано „відкриту програму" для винятково здібних студентів у Пейс університеті.

А. Оленський отримав стипендію від Адельфі університету.

Л. Певна отримала „президентську" стипендію від Нюйоркського університету.

Марія Чижо

Лариса Певна

Андрій Оленський

Мадрид...

(Продовження зі стор. 2)

ює тепер повною силою. Совєтські розрахунки в першу чергу сперті на нерішучості деяких европейських країн і слабу моральну відпорність, доказом чого є хоч би нескоординовані виступи західніх країн на Мадридській Конференції. Ціле щастя, що голова делеґації ЗСА Макс Кемпелмен різко протиставиться совєтським намаганням і що він прекрасно познайомлений із совєтськими політичними трюками на міжнародних форумах.

Пробуючи знайти порозуміння у справі кінцевих резолюцій і спільного комунікату, учасники завжди натрапляють на дві суперечні справи: Захід домагається розгляду справ і проблем третього кошика Гельсінкських Угод, а влада СССР торпедує його пропозиції пропаґандивними і демагогічними закликами до „миру і роззброєння", хоч самі в себе не ініціюють і не вводять в життя ані миру, ані роззброєння.

Немає найменшого сумніву, що Гельсінкська Конференція зайшла у сліпий кут із якого ніхто не бачить виходу і ніхто не хоче взяти на себе відповідальности за її провал. На нашу думку, шкода витрати часу і грошей. Треба радше подумати, як скоординувати і скріпити єдиний протимосковський західній фронт у противагу до експансивної політики Совєтського Союзу, яка без сумніву проявляється на кожному кроці.

Третій рік тривання Гельсінкської Конференції вказує, що Захід, а в першу чергу ЗСА і його найближчі альянти, повинні переставити свою політику на реальну базу, прийняти концепцію розвалу комуно-московської імперії при активній допомозі поневолених Москвою народів. Поворот до утопійної політики детанту в теперішній стадії совєтської войовничости був би радше ударом для Заходу.

Двадцятиліття...

(Продовження зі стор. 2)

ких козаків (в англійській мові). Уже друкується праця проф. Т. Мацькова п. з. „Англійські звідомлення про Гетьмана Мазепу, 1687-1909", (в англійській мові), яка повинна появитися з початком травня цього року.

Видання „Українського Історика" та публікація праць з української історії поза межами України є тим важливе, бо ми є свідками як в українській совєтській історіографії проходить своєрідний період неосталінізму, який позначується повною русифікацією української історичної науки. До речі, доходили слухи, що деякі партійні діячі в Україні рекомендували припинення „Українського Історичного Журналу", який є офіційним органом Інституту історії Академії Наук УССР та Інституту історії партії при ЦК Компартії України. Наразі цього не зроблено, тому, що в капіталістичному світі" видається „Український Історик".

З відзначенням двадцятиліття, редакція „Українського Історика" задумує розбудувати журнал, а тим самим пожвавити науково-видавничу діяльність. Щоб це зреалізувати — потрібно фондів. При цій нагоді варто згадати, що всі члени редакційної колеґії (М. Антонович, О. Баран, Б. Винар, Л. Винар, Т. Гунчак, О. Домбровський, О. Ґерус, Т. Мацьків, В. Омельченко і Т. Цюцюра (працюють безінтересовно, маючи перед собою особливо важливу ціль — втримання і розбудову нашого єдиного історичного журналу поза межами України.

Журнал „Український Історик" заслуговує на те, щоб українське громадянство й українські організації його підтримали і допомогли у дальшій його розбудові. Річна передплата журналу виносить 20.00 долярів. Журнал можна замовляти, написавши на адресу: The Ukrainian Historian, P. O. Box 312 Kent, Ohio 44240

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 16-го КВІТНЯ 1983 р.

Випані, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва ім. Ів. Франка 172-ий Відд., о год. 6:30 веч., в залі УКЦеркви св. Ів. Хрестителя при дорозі ч. 10 у Випані, Н. Дж. На порядку: звіти Управи і К. Комісії, дискусія, вибір нової Управи і К. Комісії на 1983 р., затвердження пляну праці, внески, запити і закриття зборів. До участи в нарадах запрошуємо всіх членів Відділу. — А. Ружон, гол., В. Осадчук, секр.

До
ВШ Членів УНС - Передплатників „Свободи"

Грудень, 1982

Вельмишановні Члени - Передплатники!

Делеґати 30-ої Конвенції УНСоюзу схвалили підвищити ціну передплати „Свободи" для членів УНСоюзу із $7.80 на $15.00 річно, беручи під увагу значно збільшені видатки Видавництва на поштові оплати, газетний папір та інші кошти.

Схвалена 30-ою Конвенцією підвишка передплати входить в силу від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности квартальних, піврічних чи річних вкладок. Значить, Ваші вкладки, які включають передплату „Свободи", платні від 1-го січня 1983 року, або від чергової дати платности на квартальних, піврічних чи річних ставках після 1-го січня 1983 року, будуть збільшені на $7.20 у річному відношенні; $3.60 піврічно, $1.80 квартально та 60 центів місячно.

Така сама підвишка передплати "Свободи" зобов'язує і всіх тих членів УНС, які платять цю передплату окремо від своїх вкладок, висилаючи їх прямо до адміністрації „Свободи".

Нові ціни передплати для членів:
$15.00 річно, $7.50 піврічно, $3.75 квартально, $1.25 місячно.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНС